

יערה איטלקית *Lonicera etrusca* - צמח חודש אייר

תשע"ח

שיר ורד

יערה איטלקית *Lonicera etrusca* (יערתיים) היא צמח מטפס רב-שנתי נשיר-קיץ הגדל בחורשים וביערות בצפון הארץ ומרכזה. **יערה איטלקית** מטפסת על עצי החורש השונים ומגיעה (בהתאם לגובה העצים שעליהם היא מטפסת) עד לגובה של 6 מטר. לעיתים רבות היערה מטפסת גם על גדרות אבנים וטרסות. ליערה אין קנוקנות, והיא מטפסת באמצעות הגבעול הצעיר והרך המשתרג סביב ענפי העץ. הגבעולים הבוגרים נעשים מעוצים, גונם חום בהיר ולעיתים רבות מתקלפים לאורכם.

יערה איטלקית. צילם: שיר ורד ©
מימין - על עץ אלון מצוי; משמאל - על אחירתם החורש

העלים נגדיים, תמימים, אליפטיים וצבעם ירוק בהיר עד מכחיל, אורכם 2 עד 3 ס"מ, חסרי פטוטרות. בחלקו העליון של הגבעול העלים מאוחים בבסיסם ולופתים את הגבעול.

יערה איטלקית. העלים נגדיים, תמימים, אליפטיים וצבעם ירוק בהיר עד מכחיל, אורכם 2 עד 3 ס"מ, חסרי פטוטרות. בחלקו העליון של הגבעול העלים מאוחים בבסיסם ולופתים את הגבעול. צילם: שיר ורד ©

הפרחים ערוכים בסוככים/אשכולות בראשי הענפים או בענפי משנה קצרים בקרבת ראשי הענפים. בכל סוכך 10 עד 30 פרחים. הגביע ירוק, קצר, מאוחה בבסיסו ובעל 5 אונות קצרות בראשו. הכותרת דו-שפתנית, דקה וארוכה, אורכה כ 4 ס"מ. בשלב הניצן צבעה ארגמני. כאשר הפרח נפתח צבעה החיצוני של הכותרת נעשה לבן ובהמשך קרם ואילו הצבע הפנימי נעשה צהוב. שילוב שלושת הצבעים ארגמן, לבן וצהוב שובה את העין והיה אחד הגורמים לשימוש הגנני הנפוץ במין זה. שפתה העליונה של הכותרת מחולקת לשתיים עד שלוש אונות קצרות ועגולות, שפתה התחתונה תמימה. עמוד העלי היחיד וחמשת האבקנים בולטים מתוך הכותרת, צבעם לבן וראשיהם (המאבקים והצלקת) צהובים. הפרחים ריחניים ועשירים בצוף המרוכז בתחתית צינור הכותרת, הצוף נמצץ ע"י פרפרים בעלי חדק ארוך.

הפירות - ענבות אדומות כתומות. הזרעים מופצים ע"י ציפורים. הפירות רעילים לאדם.

יערה איטלקית. צילם: שיר ורד ©

מימין - בשלב הניצן צבע הכותרת ארגמני. כאשר הפרח נפתח צבעה החיצוני של הכותרת נעשה לבן ובהמשך קרם ואילו הצבע הפנימי נעשה צהוב משמאל - הכותרת דו-שפתנית, דקה וארוכה. שפתה העליונה של הכותרת מחולקת לשתיים עד שלוש אונות קצרות ועגולות, שפתה התחתונה תמימה. עמוד העלי היחיד וחמשת האבקנים בולטים מתוך הכותרת, צבעם לבן וראשיהם (המאבקים והצלקת) צהובים

להגדלה - לחצו על התמונות

יערה איטלקית פורחת באביב המאוחר בחודשים אפריל עד יוני. **יערה איטלקית** היא צמח מוגן בישראל.

יערה איטלקית משמשת כצמח מרפא ברפואה העממית לטיפול בבעיות באברי הבטן הפנימיים, באבנים בכליות, בבעיות בכבד, במערכת העיכול ובמערכת הנשימה. מספר מינים של יערה נמצאים בגננות בישראל, הנפוצים ביניהם הם **היערה האיטלקית** המקומית, ו**יערה יפנית** אשר יכולה להתפתח לעץ נוי יפה וגבוה על גבי גדרות מלאכותיים.

משפחת היערתיים מונה 34 סוגים בעולם מהם ל-3 סוגים יש נציגים בצמחיית הבר בארץ (**יערה, סמבוק ומורן**). בסוג יערה ישנם כ-180 מינים בעולם ו-2 מינים בארץ (**יערה איטלקית ויערת המטבעות** הגדלה בחרמון בלבד). מרכז תפוצתו של הסוג הוא בחצי הכדור הצפוני ובעיקר בסין שם גדלים יותר מחצי ממיני הסוג. אזור התפוצה העולמי של **יערה איטלקית** הוא אירופה והמזרח התיכון. מכיוון שמגדלים את הצמח גם בגננות באזורים נוספים בעולם, הוא "ברח" מהם לטבע וגדל שם כמין זר. תרגום שמו המדעי של הסוג הוא "יונק דבש". שמו העברי של הסוג "יערה" ניתן לו בגלל האסוציאציה שבין השם יערת הדבש המופיע בתנ"ך ככינוי לחלת הדבש לבין תרגום שמו המדעי יונק הדבש ובגלל בית גידולו העיקרי ביערות. שמו המדעי של המין הוא על שם חבל אטרוסקיה בצפון איטליה, שמו העברי של המין ניתן כהרחבה גיאוגרפית של שמו המדעי.

=====

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

ציטוט: ורד ש 2018 יערה איטלקית *Lonicera etrusca* - צמח חודש אייר תשע"ח, צמח
החודש העברי, כתב-עת "כלנית" מספר 5.

[יערה איטלקית *Lonicera etrusca* - צמח חודש אייר תשע"ח](#)